

[Oluf Pedersen.]

ret til fædrelandets jord, og at man kan praktisere denne lige ret med bevarelsen af selvejet, når det sker under fuld grundskyld. Men en sådan lovgivning har vi ikke endnu — vi venter, at der snart kommer forslag i den retning fra den nedsatte kommission.

Retsforbundet har støttet den lovgivning, som er gennemført for at fremme oprettelse af nye brug. Jeg mener, man må tage problemerne, som de foreligger, selvom den lovgivning, det her drejer sig om, kun er midlertidig.

Jeg er lidt overrasket over den tanke, at statens jordlovsudvalg skal have endnu mere jord at råde over. Det ligger, såvidt jeg kan se, med 15 000—16 000 ha, deraf ca. 4 000 ha, der vist enten er forpagtet ud eller har bestyrer — det drejer sig om 37 gårde, der, om jeg så må sige, er forpagtet ud på længere tid. Så er der godt 5 000 ha vildmose, fordelt på, jeg tror 29 gårde, også med forpagter eller bestyrer. Jeg synes, det er lidt rigeligt med alle disse forpagtere og bestyrere — jeg tror, det er 66, der er ansat under statens jordlovsudvalg. De 4 000 ha, som er under udstykning, falder, såvidt jeg kan se, ikke ind herunder. Jeg er med denne opregning ikke nået op på de 15 000—16 000 ha; jeg kan ærlig talt ikke finde dem alle sammen i jordlovsudvalgets beretning, men de må vel være et eller andet sted — der er jo også tale om skov. Jeg forstår, at det er meningen, at det, der er vildmose, skal i drift først. Det udgjorde den 1. april 1950 6 000 ha, så det er jo svundet noget; men jeg kan ikke rigtigt forstå, hvorfor de 4 000 ha, som man har fra andre ejendomme, ikke sælges. Det kan måske skyldes — hvad det ærede medlem hr. Aage Fogh var inde på — at statens jordlovsudvalg har for meget at bestille, så at det ikke kan overkomme arbejdet; men det er jo ikke nogen begrundelse for at skaffe det mere jord at arbejde med.

Hvad forkøbsretten angår, vil jeg ærligt sige, at nogen synderlig sympati for den har jeg ikke. Som regel tror jeg ikke det er nogen fordel at have den; jeg tror lige så godt, man kunne handle i fri handel, og jeg kan ikke på grundlag af det materiale, der foreligger, se, at man har erhvervet jorden billigere, end man havde kunnet i fri handel. I 1949—50 gav man, såvidt jeg kan se, 2 270 kr. pr. ha for den jord, der blev købt

af jordlovsudvalget. I året 1952—53 gav man 3 420 kr. pr. ha, altså 50 pct. mere. Nu kan det jo være, at noget af denne jord var bedre, det ved jeg ikke, der hørte måske også bedre bygninger til. Men det er som sagt en prisstigning på 50 pct., medens den almindelige stigning i fri handel i samme tidsrum kun har været ca. 20 pct. Man kan desværre ikke af den opgørelse, der foreligger fra statens jordlovsudvalg, se, hvor højt den jord, som er overtaget, har været vurderet, og hvor stor en ejendomsskyld der har været på de ejendomme, der er overtaget.

Hvis ikke den højtærede landbrugsminister kan oplyse, hvor højt de er betalt, vil jeg håbe, at udvalget kan skaffe disse oplysninger, så at vi kan få et overblik over, hvorvidt man får jorden billigere ved hjælp af forkøbsretten — hvad jeg tvivler om. Jeg tvivler om det, fordi al erfaring på det område har lært mig, at den dyreste form for tilvejebringelse af jord er ekspropriation, samtidig med at det er den ondeste form, den, som vækker mest modvilje, og jeg forstår ikke, at det kan være rigtigt, hvad den højtærede landbrugsminister hævder i sin fremsættelsestale, at

„efter regeringens opfattelse vil en tilfredsstillende løsning af tillægsjordspørgsmålet kun være mulig, for såvidt der skabes hjemmel for ekspropriation af de fornødne arealer, således som det gang på gang gennem de sidste ca. 30 år har været foreslået fra socialdemokratisk side“.

Jeg troede ærlig talt, at socialdemokratiet var blevet klogere. Der står altså „efter regeringens opfattelse“, og det er ikke sikkert, den helt dækker ministerens opfattelse, for ministeren siger jo, at under disse omstændigheder må han „anse det for påkrævet“. Jeg går ud fra, at ministeren er enig med mig i, at en virkelig løsning af jordspørgsmålet får man først den dag, da man anerkender befolkningens lige ret til jorden under fuld grundskyld.

Men der ligger jo i det syn, jeg her har givet udtryk for, også den opfattelse, at den dyreste form for erhvervelse af jord er ekspropriation, et synspunkt, som blev hævdet meget stærkt bl. a. af Jakob Lange. Når man nærer den opfattelse, har man ikke megen sympati for ekspropriation og forkøbsret. Forkøbsretten betyder jo, at når